FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ~IVILI

IM}ALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-}amis, 7 ta' Frar, 2002

Kaw\a Numru 7
~itazz. Nru. 1419/00JRM

John u Mary konju[i GALEA

vs

Raymond u Rosanne konju[i FALZON

Il-Qorti:

Rat l-att ta`-~itazzjoni mressaq fl-10 ta' Lulju, 2000, li bih l-atturi ippremettew:

Illi l-atturi huma l-proprjetarji tal-fond garage bl-isem "Patrick Garage", ming]ajr numru, [io Psaila Street, B'Kara;

Illi l-atturi, permezz ta' skrittura privata tal-5 ta' Awissu, 1993, li qed ti[i hawn annessa u mmarkata Dok A, krew 'il fuq imsemmi fond lill-konvenuti versu l-kera ta' erba' liri maltin (Lm4) kull jum fl-ewwel perijodu ta']mistax-il sena bil-att li l-kera ti\died kull sena b']amsa u g]oxrin `entezmu (25c) kull jum sa massimu ta']ames liri (Lm5) kull jum u tibqa' bir-rata ta']ames liri (Lm5) kull jum g]a\-\mien li jkun fadal mill-ewwel perijodu ta']mistax-il sena;

Illi l-konvenuti obbligaw ru]hom, permezz tal-fuq imsemmija skrittura privata, li j]allsu lill-atturi s-somma ta' tlett elef liri maltin (Lm3,000) b]ala]las g]all-benefikati li kienu [ia g]amlu l-atturi;

Illi l-konvenuti iddikjaraw ru]hom `erti u likwidi debituri ta' l-atturi g]as-somma ta' elfejn lira maltin (Lm2,000) permezz ta' skrittura privata li qed ti[i hawn annessa u mmarkata Dok B;

Illi l-konvenuti naqsu li j]allsu erba' pagamenti mensili g]all-benefikati u g]at-tenur tal-klawsola (iv) ta' l-iskrittura privata tal-5 ta' Awissu, 1993, l-attur John Galea talab lill-Qorti sabiex tiddikjara li hu g]andu dritt li jittermina l-lokazzjoni tal-fuq imsemmi fond;

Illi l-Prim'Awla tal-Qorti ~ivili, permezz ta' senten\a datata 16 ta' Di`embru, 1998 fl-ismijiet John Galea vs Raymond Falzon (~ita\\ Nru. 1324/94GV) li qed ti[i hawn annessa u markata Dok ~, idde`idiet billi laqg]et it-talbiet ta' l-attur John Galea u ordnat li l-fond "Patrick Garage" fi Psaila Street, B'Kara ji[i zgombrat fi \mien tlett ijiem;

Illi l-konvenuti sal-lum g]adhom debituri ta' l-atturi g]as-somma ta']dax-il elf, tlett mija u tmien liri maltin (Lm11,308) in kwantu g]al tmient elef, erba' mija u]amsa u disg]in lira maltin (Lm8,495) rappre\entanti kera tal-fond in kwistjoni mill-1 ta' April 1995 sa' l-a]]ar ta' Frar, 2000, data f'liema l-konvenuti [ew effetivament zgumbrati mill-fond, g]al elfejn u tlett mitt lira maltin (Lm2,300) rappre\entanti bilan` minn somma akbar g]all-benefikati u]ames mija u tlettax-il lira

maltin (Lm513) rappre\entanti bilan` minn somma ikbar mislufa lill-konvenuti mill-atturi kif iktar 'il fuq spjegat;

Illi l-konvenuti huma unikament responsabbli g]all-]sarat li saru fil-fond fi\-\mien li kien mikri lilhom u li [ew skoperti mill-atturi meta l-istess fond [ie rritornat lura lilhom u tali]sarat jammontaw g]al elf u seba' mitt lira maltin (Lm1,700) kif likwidati mill-Perit Lawrence Montebello A & C.E. fis-6 ta' Marzu, 2000 kopja ta' l-istima qed ti[i hawn annessa u mmarkata Dok D;

Illi g]alkemm il-konvenuti [ew interpellati sabiex jissaldaw id-debitu tag]hom huma baqg]u inadempjenti;

G]alhekk l-atturi talbu lil din l-Onorabbli Qorti g]aliex m'g]andhiex:

1. Tiddikjara li l-konvenuti huma debituri tal-atturi g]as-somma ta']dax-il elf, tlett mija u tmien liri maltin (Lm11,308) in kwantu g]al tmien telef, erba' mija u]amsa u disg]in lira maltin (Lm8,495) rappre\entanti kera tal-fond in kwistjoni mill-1 ta' April 1995 sa' l-a]]ar ta' Frar, 2000, g]al elfejn u tlett mitt lira maltin (Lm2,300) rappre\entanti bilan` minn somma akbar g]all-benefikati u ]ames mija u tlettax-il lira maltin (Lm513) rappre\entanti bilan` minn somma ikbar mislufa lill-konvenuti mill-atturi kif iktar 'il fuq spjegat;

2. Tordna lill-konvenuti j]allsu s-somma ta']dax-il elf, tlett mija u tmien liri maltin (Lm11,308) lill-atturi;

3. Tiddikjara lill-konvenuti unikament responsabbli g]all-]sarat li saru fil-fond "Patrick Garage", f'Psaila Street, B'Kara fi\-\mien meta dan l-istess fond kien mikri lill-konvenuti;

4. Tordna lill-konvenuti j]allsu s-somma ta' elf u seba' mitt lira maltin (Lm1,700) rappre\entanti s-somma kif likwidata tal-]sarat li saru fil-fond fuq imsemmi;

Bl-ispejje\ u bl-img]ax mid-data ta' meta l-ammonti saru dovuti sal-gurnata tal-pagament effettiv kontra l- konvenuti li huma minn issa n[unti g]assubizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-atturi, flimkien mal-erba' (4) dokumenti mehmu\in mag]ha;

Rat in-Nota mressqa fid-29 ta' Settembru, 2000, li biha l-im]arrkin mi\\ew[in Falzon e``epew:

1. Illi t-talbiet g]all-]las ta' kera kif kontenuti fl-ewwel \ewgt talbiet huma nulli u bla effett in kwantu l-ammont li huwa msemmi fi`-`itazzjoni b]ala "kera" g]all-perjodu bejn l-1 t'April 1995 sa' l-a]]ar ta' Frar 2000 ma jinkwadrax kollu kemm hu fl-istitut ta' kera skond il-li[i u g]alhekk il-kaw\ali hija nkorretta, mhix integra u konsegwentement nulla;

2. Illi ming]ajr pre[udizzju g]as-suespost, l-ammont ta' "kera" ta' Lm8495 mitlub mill-atturi mhux dovut mill-konvenuti stante illi dan l-ammont jirreferi g]al perjodu ta' l-inkwilinat fejn il-konvenuti ma kellhomx it-tgawdija effettiva u pa`ifika tal-fond in kwistjoni u ma setg]ux jag]mlu uzu pa`ifiku mill-istess fond g]all-iskop spe`ifiku li g]alih kien [ie mikri;

3. Illi ming]ajr pre[udizzju g]as-suespost l-ammont mitlub mill-atturi rappre\entanti kera huwa e``essiv in kwantu l-konvenuti kienu effettwaw pagamenti ta' kera lill-atturi li jid]lu fi\-\mien imsemmi mill-atturi fi`-`itazzjoni tag]hom;

4. Illi l-ammont ta' Lm2300 mitlub mill-atturi b]ala kumpens g]all-benefikati huwa e``essiv;

5. Illi l-ammont ta' Lm513 mitluba mill-atturi b]ala bilan` ta' self ma hux dovut mill-konvenuti in kwantu kienu saru pagamenti o]rajn mill- konvenuti li jkopru dan l-ammont;

6. Illi inoltre l-konvenuti ma humiex responsabbli g]all-allegati]sarat fil-fond de quo u g]alhekk ma g]andhomx jirrispondu g]all-]las ta' l-istess allegati]sarat kif mitluba mill-atturi;

7. Salvi e``ezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrkin mi\\ew[in Falzon[1];

Rat il-kontro-talba mressqa mill-im]arrkin mi\\ew[in Falzon flimkien man-Nota tal-E``ezzjonijiet tag]hom fejn ippremettew:

Illi permezz ta' skrittura privata datata 5 t'Awissu ta' l-1993 il-konvenuti rikonvenjenti kienu krew ming]and l-atturi rikonvenuti l-fond "Patrick Garage", Psaila Street, Birkirkara fi stat "semi finished', soggett g]all-pattijiet u kundizzjonijiet imsemmija fl-istess skrittura privata;

Illi ai termini tal-paragrafu "v" ta' l-iskrittura privata hawn fuq imsemmija l-partijiet qablu li "Dan il-fond g]andu jintuza biss g]al skopijiet kummer`jali limitatament g]al Catering, Cafeteria, Bar b'dan pero li l-fond ma jista jintuza qatt g]al skopijiet ta' bar biss u affarijiet o]ra simili..";

Illi hekk kif da]lu fl-inkwilinat ta' l-istess garage, il-konvenuti rikonvenjenti bdew jag]mlu diversi xog]olijiet ta' tlestija fl-istess fond, inkluz l-istallazzjoni ta' dawl u ilma, l-madum ta' l-art, tibjid, bathroom, k`ina, xiri u nstallar t'apparat tat-tisjir u apparat ie]or me]tieg g]all-ezercizzju ta' catering establishment, `ioe' n-negozju li kien [ie pattwit bejn il-partijiet fl-iskrittura privata hawn fuq imsemmija;

Illi sabiex g]amlu dawn il-benefikati l-inkwilini da]lu fi spejje\ ingenti t'eluf ta' liri maltin;

[1] Pa[[. 18 sa 22 tal-pro`ess

Illi l-istess konvenuti rikonvenjenti kienu g]amlu applikazzjoni mal-Kummissarju tal-Pulizija u ma' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar sabiex mill-istess stabbiliment ikunu jistg]u je\er`itaw in-negozju ta' kafeterija/snack bar bil-possibilita ta' tisjir mill-istess post, kif stabbilit kontrattwalment ma' l-atturi rikonvenuti;

Illi sa' minn {unju ta' l-1994 l-atturi rikonvenuti bdew jimmolestaw lill-konvenuti rikonvenjenti fit-tgawdija tal-fond de quo. Fost affarijiet o]ra l-istess atturi rikonvenuti bdew jirrifjutaw pagamenti u kirjiet ming]and il-konvenuti rikonvenjenti skond l-istess ftehim ta' bejniethom tant li drabi minnhom il-konvenuti rikonvenjenti kellhom jiddepo\itaw pagamenti fir-Registru tal-Qrati u/jew jag]mlu pagamenti tramite l-avukat tag]hom ta dak i\-\mien;

Illi, inter alia, l-atturi rikonvenuti, li joqg]odu fa``ata tal-garage de quo, meta [ew konsultati mill-membri tal-Bord ta' Pariri Dwar Li`enzji tal-Pulizija dwar l- applikazzjoni mag]mula mill-konvenuti rikonvenjenti sabiex dawn jin]argilhom il-permess biex ikunu jistg]u juzaw il-garage hawn fuq imsemmi b]ala kafeterija/snack bar bil-possibilita ta' tisjir, l-istess atturi rikonvenjenti oggezzjonaw milli jin]areg dan il-permess lill-konvenuti rikonvenjenti;

Illi min]abba tali opposizzjoni il-permess kif mitlub mill-konvenuti [ie rifjutat fis-sens li l-permess ma kienx [ie ma]rug skond it-talba tal-konvenuti, cioe' dik li jkunu jistg]u juzaw il-garage b]ala]anut minn fejn ikunu jistg]u kemm juzawh b]ala kafeterija kif ukoll b]ala snack bar, cioe' bil-possibilita li huma jsajru mill-istess fond. Jidher li sabiex il-Kummissarju tal-Pulizija wasal biex ja``etta li jo]rog il-permess tieg]u lill-konvenuti b]ala kafeterija/snack bar ming]ajr il-possibilita' ta' tisjir u kellhom ji[u imposti certi kundizzjonijiet oneruzi fuq il-konvenuti (ara dokument ittra "A");

Illi din l-opposizzjoni ta' l-atturi waslet sabiex il-konvenuti [ew ostakolati fl-eser`izzju tad-dritt ta' nkwilinat li g]alih huma kienu krew il-garage de quo. Fil-fatt jidher mill-

permessi ma]ruga mill-Kummissarju tal-Pulizija u mill-Awtorita' ta' l-Ippjanar li sforz l-ostakoli krejati mill-atturi il-permess li n]areg kien dak ta' Kafeterija u snack bar **ming]ajr** il- possibilita' ta' tisjir mill-fond de quo. Dan il-fatt jippreKludi l-kundizzjoni stipulata fil-kuntratt ta' lokazjoni fejn l-atturi kienu akkordaw lill-inkwilini d-dritt li jkunu jistg]u juzaw il-fond g]al skopijiet ta' "catering" `ioe' tisjir mill-fond de quo (ara dokumenti "B" u "C");

Illi apparti dan il-fatt l-istess konvenut rikonvenjent Raymond Falzon kien [ie, f'diversi okkazjoniiet, imressaq il-Qorti tal-Ma[istrati (Malta) mill-Pulizija tad-distrett ta' Birkirkara fuq ksur ta' li[i min]abba l- operat tag]hom mill-fond de quo;

Illi irrizulta lill-konvenut li f'diversi okkazjonijiet kien l-istes attur rikonvenut John Galea li kien dak li xe]ed fuq tali fatti quddiem il-Qorti tal-Ma[istrati (Malta);

Illi tali attitudni negattiva baqg]et tintwera mill-atturi rikonvenuti fil-konfront tal-konvenuti rikonvenjenti anke wara li l-konvenuti kellhom jag]lqu n-negozju tag]hom mill-garage de quo;

Illi min]abba f'din il-molestja diretta da parti tas-sidien ta' l-istess fond il-konvenuti rikonvenjenti kienu [ew im`a]din mit-tgawdija fil-kwiet tal-fond g]all-iskop pre`i\ g]aliex kien [ie mikri lilhom;

Illi min]abba li kellhom jag]lqu l-operazzjonijiet tag]hom mill-istess fond il-konvenuti rikonvenjenti sofrew danni ingenti, anke peress li kienu da]lu fi spejje\ kbar inutilment biex jirrangaw il-fond de quo kif ukoll peress li]allsu l-kera g]al perjodu ta' \mien li fih ma setg]ux igawdu l-istess fond, kif ukoll peress li kellhom ibieg]u l-appart mixtri minnhom inutilment b'telf finanzjarju;

Jg]idu g]alhekk l-atturi rikonvenuti g]aliex g]ar-ragunijiet premessi ma g]andhiex din l-Onorabbli Qorti:

1. Tiddikjara u tidde`iedi illi l-atti u l-fatti hawn fuq imsemmija u mag]mula mill-atturi rikonvenuti fil-konfront tal-konvenuti rikonvenjenti, jikkostitwixxu molestja tad-drittijiet ta' tgawdija fil-kwiet ta' l-oggett mikri g]all-iskopijiet imsemmija fil-kuntratt ta' lokazzjoni iffirmat bejn il-partijiet nhar il-5 t'Awissu 1993 u g]alhekk li l-konvenuti rikonvenjenti [ew molestjati mit-tgawdija fil-kwiet tal-fond mikri mill-atturi rikonvenuti lill-konvenuti rikonvenjneti;

2. Tiddikjara u tidde`iedi illi min]abba nuqqas ta' tgawdija fil-kwiet tal-fond de quo da parti tal-konvenuti rikonvenjenti g]ar-ragunijiet hawn fuq imsemmija il-konvenuti rikonvenjenti sofrew danni;

3. Tillikwida d-danni hekk sofferti mill-istess konvenuti rikonvenjenti;

4. Tikkundanna lill-atturi rikonvenuti j]allsu lill-konvenuti rikonvenjenti s-somma ta' danni hekk likwidati fit-tielet talba;

Bl-img]ax u bl-ispejje\ kollha kontra l-attur rikonvenuti li minn issa huma n[unti in subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-im]arrkin mi\\ew[in Falzon g]at-talba rikonvenzjonali tag]hom, flimkien mal-erba' (4) dokumenti mehmu\in mag]ha[2];

Rat in-Nota tal-E``ezzjonijiet imressqa mill-atturi mi\\ew[in Galea fid-19 t'Ottubru, 2000, li biha e``epew:

1. Preliminarjament, illi l-mertu ta' din il-kaw\a huwa resjudicata permezz ta' senten\a tal-Qorti ta' l-Appell tat-8 ta' Frar, 2000, li rri\ulta fl-izgombrament tal-konvenuti rikonvenjenti;

[2] Pa[[. 24 sa 30 tal-pro`ess

2. Fit-tieni lok, illi l-fatti kif premessi mill-konvenuti rikonvenjenti huma inezatti u intisi biex jisgwidaw lill-Qorti;

3. Fit-tielet lok, illi stante x-xoljiment tal-lokazzjoni min]abba l-inadempjenzi ta' l-istess konvenuti rikonvenjenti ma jistg]ux dawn jibbazaw it-talba tag]hom fuq lokazzjoni [ia xjolta gudizjarjament;

4. Fir-raba' lok, illi l-uzu tad-dritt spettanti lill-atturi rikonvenuti qatt ma setg]a jammonta g]al molestja;

5. Fil-]ames lok, illi l-atturi b]ala fatt bl-ebda mod ma mmolestaw lill-konvenuti rikonvenjenti fit-tgawdija tal-kirja;

6. In oltre, illi t-talbiet tal-konvenuti rikonvenjenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt;

7. Salvi e``ezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-atturi rikonvenuti mi\\ew[in Galea[3];

Rat id-Degriet tag]ha tas-7 ta' Di`embru, 2000, li bih tat \mien lill-partijiet li jressqu s-sottomissjonijiet tag]hom dwar l-e``ezzjoni preliminari mressqa mill-atturi g]all-kontro-talba tal-im]arrkin mi\\ew[in Falzon;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa fit-23 ta' Jannar, 2001, mill-atturi mi\\ew[in Galea, dwar l-imsemmija e``ezzjoni preliminari tag]hom[4];

Rat id-Degriet tag]ha tas-6 ta' Marzu, 2001, li bih]alliet il-kaw\a g]ad-de`i\joni dwar l-e``ezzjoni preliminari tal-atturi;

---

[3] Pa[[. 33 sa 35 tal-pro`ess
[4] Pa[[. 48 sa 54 tal-pro`ess

Rat id-Degriet tag]ha tat-23 ta' Marzu, 2001, wara talba tal-im]arrkin mi\\ew[in Falzon, li bih tawlet i\-\mien li fih huma setg]u jressqu n-Nota ta' Twe[iba tag]hom g]al dik tal-atturi sal-5 t'April, 2001, sa liema data l-im]arrkin mi\\ew[in Falzon xorta wa]da naqsu li jressqu n-Nota tag]hom;

Rat l-atti kolha tal-kaw\a;

Rat id-Degriet tag]ha tas-7 ta' Mejju, 2001, fejn, fuq talba g]al darb'o]ra mill-avukat tal-im]arrkin, waqfet milli tg]addi g]ad-de`i\joni dwar l-imsemmija e``ezzjoni u]alliet lill-im]arrkin mi\\ew[in Falzon iressqu n-Nota ta' Twe[iba tag]hom;

Rat in-Nota ta' Twe[iba mressqa mill-im]arrkin fis-7 ta' Mejju, 2001[5], dwar l-imsemmija e``ezzjoni;

Semg]et it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet;

Rat id-Degriet tag]ha tal-14 ta' Novembru, 2001, li bih]alliet il-kaw\a g]al-lum g]ad-de`i\joni dwar l-e``ezzjoni preliminari tal-atturi rikonvenuti dwar jekk il-kontro-talba tal-im]arrkin hijiex milquta minn [udikat;

Ikkunsidrat:

Illi f'din il-kaw\a, l-atturi qeg]din jitolbu li l-im]arrkin i]allsuhom somma b]ala arretrati ta' kera u wkoll li l-im]arrkin jitqiesu b]ala responsabbli g]all-]sarat li jing]ad li wettqu [o post mikri lilhom mill-istess atturi. B'sentenza ta' din il-Qorti (diversament presjeduta), l-im]arrek [ie kundannat jo]ro[mill-imsemmi post, g]ar-ra[unijiet hemm imsemmija. L-im]arrek Falzon appella minn dik is-sentenza, i\da l-appell tieg]u ntelaq u t]assar mil-listi b'Degriet tal-Qorti tal-Appell tat-8 ta' Frar, 2000;

[5] Pa[[. 58 sa 62 tal-pro`ess

Illi, bil-kontro-talba tag]hom f'din il-kaw\a, l-im]arrkin mi\\ew[in Falzon qeg]din jitolbu dikjarazzjoni li l-atturi sidien tal-post wettqu kontrihom molestja ta' jeddijiet tat-tgawdija tal-kirja tal-post u li, g]alhekk,ja]tu lejhom g]all-]sarat li l-istess rikonvenjenti [arrbu. Huwa g]al din it-talba rikonvenzjonali li l-atturi mi\\ew[in Galea qeg]din iressqu l-e``ezzjoni tal-[udikat;

Illi biex l-e``ezzjoni tal-[udikat tirnexxi, huwa me]tie[, qabel xejn, li s-sentenza li tkun ing]atat qabel tkun saret definittiva. Fil-ka\ pre\enti, m'g]andux g]aliex ikun hemm dubju dwar il-fatt li l-kaw\a maqtug]a fis-16 ta' Di`embru, 1998, fl-ismijiet *John Galea vs Raymond Falzon* (~itazz. 1324/94GV) kienet finali. G]alkemm l-im]arrek Falzon ressaq appell g]al dik is-sentenza, ma ssoktahx, u l-appell waqa' bl-effett li s-sentenza li ordnat it-tne]]ija tieg]u mill-post u iddikjarat it-temm tal-kirja saret finali bejn il-partijiet;

Illi, mill-bqija, kif jidher li jaqblu \-\ew[partijiet fin-Noti rispettivi tag]hom, id-duttrina titkellem dwar il-]tie[a, fl-*exceptio rei judicatae* tal-ko-e\istenza ta' tliet (3) elementi, ji[ifieri (a) l-istess o[[ett tal-kaw\a (*eadem res*), (b) l-istess partijiet (*eadem personae*), u (`) l-istess mertu tal-kaw\a (*eadem causa petendi*). U billi tapplika l-massima *nisi omnia concurrunt, alia res est,* jekk dawn it-tliet elementi (flimkien mal-finalita' tal-[udikat ta' qabel) ma jirri\ultawx pruvati, allura l-e``ezzjoni tal-[udikat taqa';

Illi l-e``ezzjoni tal-[udikat tissemma fl-artikolu 730 tal-kap 12 b]ala wa]da li dwarha g]andha ting]ata de`i\joni b'kap g]aliha, ukoll jekk tinqata' flimkien mal-mertu fid-de`i\joni finali. }afna drabi jkun xieraq, jekk dan hu possibbli ming]ajr ma jitqanqal il-pro`ess fil-mertu, li din id-de`i\joni ting]ata fil-bidu tal-pro`ediment u qabel jinstemg]u l-provi dwar il-mertu;

Illi kif ing]ad f'g]add ta' de`i\jonijiet ta' dawn il-Qrati, l-e``ezzjoni tal-[udikat g]andha b]ala sisien tag]ha (a) l-interess pubbliku u (b)hija ma]suba biex t]ares i`-`ertezza tal-jedijiet li jkunu [ew definiti f'sentenza, (`) li tbieg]ed il-

possibilita' ta' de`i\jonijiet li jmorru kontra xulxin, u (d) li tag]laq il-bieb li kwestjonijiet definiti jibqg]u jinfet]u bi]sara tal-jeddijiet stabiliti b'sentenza li tkun di[a' ng]atat dwar dik il-vertenza;

Illi min]abba l-fatt li dik l-e``ezzjoni timmira li twaqqaf azzjoni li jkun altrimenti jist]oqqilha ti[i meqjusa minn qorti, l-e``ezzjoni tal-[udikat g]andha tkun ta' interpretazzjoni dejqa, tant li, f'ka\ ta' dubju, il-[udikant g]andu jsib kontra dik l-e``ezzjoni[6];

Illi, min-na]a l-o]ra, dan il-prin`ipju huwa mwie\en b'dak l-ie]or daqstant g]aqli li, fejn kwestjoni tkun di[a' [iet definita u trattata, s-sentenza ssir irrevokabbli jekk, wara li ti[i appellata jew ritrattata, ti[i konfermata[7]. Dan il-prin`ipju jissa]]a] meta l-kwestjoni li dwarha tinfeta] it-tieni kaw\a tkun di[a' te\isti fil-waqt li ting]ata s-sentenza fl-ewwel kaw\a[8];

Illi g]al dak li jirrigwarda l-aspett tal-<u>istess o[[ett</u>, minn e\ami tad-dokumenti mressqin mill-atturi fin-Nota tag]hom tal-31 t'Ottubru, 2000[9], jidher li fil-fatt kien hemm sentenza dwar il-kirja tal-istess post bejn l-attur u l-im]arrek u li l-kwestjoni ewlenija f'dik il-kaw\a kienet il-kirja innifisha. I`-`irkostanzi li l-im]arrkin rikonvenjenti jsemmu fil-kontro-talba tag]hom kienu di[a' je\istu fil-waqt li l-ewwel kaw\a kienet qeg]da ti[i trattata: l-allegazzjonijiet li qeg]din isiru minnhom fil-kontro-talba tag]hom tal-lum, ma sarux, g]alkemm setg]u, f'dawk il-pro`eduri, la permezz ta' e``ezzjoni u wisq anqas b]ala kontro-talba;

Illi l-im]arrkin fin-Nota tag]hom jg]idu li l-kwestjonijiet imqanqlin minnhom fil-kontro-talba f'din il-kaw\a, ma [ewx dibattuti, u s-sentenza mog]tija investiet biss il-punti li kienu dibattuti i\da ma]olqotx sarima g]al dibattitu ta' jeddijiet u pretensjonijiet tal-im]arrkin li ma [ewx dibattuti f'dik il-kaw\a.

---

[6] App. ~iv. **5.10.1998** fil-kaw\a fl-ismijiet ***J. Camilleri vs L. Mallia*** (Kollez. Vol: **LXXXII.ii.305**) u s-sentenzi hemm imsemmija
[7] P.A. **11.3.1949** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Cassar Parnis vs Soler*** (Kollez. Vol: **XXXIII.ii.344**)
[8] Ara. P.A. GV **27.6.1995** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Alfred Paul Farru[ia noe vs Tancred Bor[Reveille et***
[9] Pa[[. 37 sa 45 tal-pro`ess

Jekk wie]ed jara l-argument b'dan il-mod, ikollu jsib li l-appell tal-im]arrkin huwa ine``epibbli u mist]oqq. Madankollu, fil-prattika, dik is-sentenza investiet il-kwestjoni tan-nuqqas ta' twettiq tal-obbligazzjonijiet kuntrattwali tal-kirja tal-istess post. It-talba rikonvenzjonali tal-im]arrkin Falzon f'din il-kaw\a hija sewwasew talba g]al dikjarazzjoni ta' ksur tal-obbligazzjonijiet kontrattwali tal-atturi Galea: huwa tassew diffi`li kif, fil-prattika, wie]ed jista' jimma[ina kemm tista' t-talba rikonvenzjonali ti[i dibattuta bla ma jinfeta] mill-[did il-mertu tal-kaw\a di[a' maqtug]a;

Illi, peress li s-sentenza li ng]atat fis-16 ta' Di`embru, 1998, temmet il-kirja tal-istess post min]abba nuqqas tal-im]arrek f'dik il-kaw\a, wie]ed isib li l-qofol tal-kontro-talba tal-im]arrkin tallum tfisser li trid ter[a' tifta] bera] dak l-istes mertu dwar dak l-o[[ett. Min]abba f'hekk, din il-Qorti ssib li l-kontro-talba tal-im]arrkin mi\\ew[in Falzon tittratta l-istess o[[ett tal-mertu de`i\ bl-ewwel sentenza;

Illi dwar l-aspett tal-<u>identita' tal-partijiet</u>, f'din il-kaw\a jid]ol punt li g]andu ji[i meqjus sewwa. L-aspett tal-identita' tal-partijiet huwa wie]ed li g]andu jitqies ta' siwi daqs l-elementi l-o]rajn u n-nuqqas tieg]u huwa bi\\ejjed biex jeskludi l-[udikat, g]aliex min ma kienx pre\enti fil-[udizzju jew lanqas kien fih rappre\entat le[ittimament ma jistax jibbenefika u lanqas jista' j[arrab pre[udizzju minn sentenza b]ala *res judicata*[10];

Illi l-kaw\a li s-sentenza tag]ha qeg]da titressaq b]ala [udikat kienet bejn John Galea u Raymond Falzon. F'din il-kaw\a, mal-imsemmija kontendenti, da]lu n-nisa rispettivi tag]hom. L-atturi jsostnu li \-\ieda tan-nisa tal-partijiet ma tibdel xejn f'dan ir-rigward. Ta' min jg]id li fl-ewwel pro`eduri il-Qorti `a]det l-ewwel e``ezzjoni tal-im]arrek fis-sens li kien hemm nullita' tal-kaw\a min]abba li t]allew barra mill-pro`ess in-nisa tag]hom;

---

[10] App. ~iv. **11.4.1958** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Grixti vs Schembri et*** (Kollez. Vol: **XLII.i.198)** u App. ~iv. **5.2.1968** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Giuseppe Degabriele vs Frank Gulia et***

Illi l-kwestjoni tal-pre\enza fl-atti tal-kaw\a ta' persuni mi\\ew[in lill-partijiet fid-dawl tal-aspett tal-identita' tal-partijiet b]ala wie]ed mill-elementi kostitutivi tal-e``ezzjoni tal-[udikat [iet imfissra u studjata ukoll fi \minijiet ri`enti wara l-bdil li sar fil-Kodi`i ~ivil fejn jid]lu atti ta' amministrazzjoni staordinarja bejn mi\\ew[in ta]t ir-re[im tal-komunjoni tal-akkwisti. F'ka\ b]al dan, fejn il-pre\enza tal-parti li tidda]]al jew tid]ol fit-tieni pro`ess ma tkunx tassew me]tie[a, ma ji[ix b'daqshekk nieqes l-element tal-*eadem personae*[11];

Illi, g]al dan ir-rigward ukoll, din il-Qorti ssib li t-tieni element tal-e``ezzjoni tal-[udikat huwa soddisfatt;

Illi dwar l-element tal-<u>identita' tat-talba</u> rikonvenzjonali pre\enti mal-mertu tal-kaw\a maqtug]a fl-1998, l-atturi jis]qu li l-kontro-talba tinbena kollha kemm hi u tippresumi d-dritt tal-im]arrkin Falzon g]all-kirja li kienet saret u x-xkiel li l-atturi rikonvenuti jing]ad li qeg]din jag]mlulhom fit-tgawdija ta' dik il-kirja. Issa, kif di[a' ng]ad, il-kwestjoni tal-im[iba tal-partijiet ta]t il-ftehim tal-kirja [ie mist]arre[u mg]arbel mill-Qorti fis-sentenza li ng]atat f'Di`embru, 1998, tant li waslet biex sabet li wie]ed mill-partijiet (l-im]arrek Falzon) kien kiser il-ftehim. Huwa minnu li dak inhar l-im]arrek ma kien talab xejn, imma kien se]aq li kien i]allas il-kera puntwalment;

Illi dwar dan il-punt jing]ad li t-tifsira xierqa li jmissha ting]ata lill-fra\i l-"istess kaw\ali" (*eadem causa petendi*) m'hijiex marbuta biss ma' talba identika li l-istess parti tag]mel f'[udizzju ie]or wara li tkun di[a' ng]atat sentenza li saret definittiva: tapplika wkoll jekk dik it-tieni talba ssir minn persuna li fil-pro`ess ta' qabel kienet il-kontro-parti. Huwa tassew ovvju li l-e``ezzjoni tal-[udikat tintrabat mal-e\istenza ta' sentenza: il-kwestjoni hija jekk tintrabatx biss mal-parti dispo\ittiva tas-sentenza (fil-kliem strettament u\ati mill-[udikant fl-ewwel sentenza) jew inkella jekk tintrabatx ukoll mal-konsiderazzjonijiet jew mal-motivazzjonijiet li jintag]mlu

---

[11] App. ~iv. **2.7.1996** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Trapani Galea Feriol pro et noe vs A[ius et*** u l-g]add ta' sentenza hemmhekk imsemmija

u li jwasslu g]al dik is-sentenza. Dan kollu qieg]ed jing]ad fid-dawl ta' dak li ssemma i\jed 'il fuq dwar l-interpretazzjoni dejqa tal-e``ezzjoni ta]t e\ami. Huwa stabilit li l-kwestjoni li dwarha titressaq l-e``ezzjoni tal-[udikat je]tie[li tkun [iet effettivament de`i\a fl-ewwel sentenza u mhux biss li setg]et jew messha [iet de`i\a[12];

Illi din il-Qorti fittxet l-g]ejjun ta' dritt li minnhom]ar[et u xxettlet id-duttrina tal-[udikat f'dan l-a]]ar aspett, b'mod partikolari dak li jg]allmu l-awturi Aubry u Rau, Marcade' u Laurent. M'huwiex g]alxejn li l-li[i tipprovdi[13] li sentenza g]andha tkun motivata u li jing]ataw ir-ra[unijiet li fuqhom il-Qorti tkun sejset id-de`i\joni tag]ha. Huwa min]abba dawk ir-ra[unijiet li wie]ed jasal biex jifhem x'ikun ikkonvin`a lill-Qorti biex taqta' l-kaw\a kif fil-fatt tkun qatg]etha. Kien g]alhekk li ng]ad li d-dispo\ittiv tas-sentenza m'g]andux jittie]ed separatament mill-motivazzjonijiet tag]ha, imma g]andu ji[i minn dawn definit u mfisser[14];

Illi dan it-tag]lim [ie mfisser, imtenni u applikat ukoll b'mod `ar]afna f'sentenza tal-onorabbli Qorti tal-Appell tas-**26 ta' Mejju, 1967**, fil-kaw\a fl-ismijiet *Grima vs Fava et*[15], li g]aliha u r-rassenja ta' [urisprudenza msemmija fiha ssir riferenza;

Illi, fil-qosor, jing]ad illi, jekk bejn it-talbiet tat-tieni kaw\a u dak li [ie de`i\ fl-ewwel kaw\a jkun hemm kontradizzjoni u impossibilita' ta' ko-e\istenza, allura jirrikorri r-rekwi\it tal-istess mertu[16];

Illi jekk wie]ed iqis il-kontro-talba pre\enti wie]ed jista' jara li din timmira li xxejjen id-definizzjoni mag]mula minn din il-Qorti fis-sentenza tag]ha tas-16 ta' Di`embru, 1998, dwar x'kienet ir-ra[uni li wasslet biex ti[i ma]lula l-kirja u min kien

---

[12] App. ~iv. **7.3.1958** fil-kaw\a fl-ismijiet ***{erada vs Caruana*** (Kollez. Vol: **XLII.i.113**)

[13] Art. 218 tal-Kap 12

[14] App. ~iv. **25.4.1938** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Sciberras Trigona vs Sammut et*** (Kollez. Vol: **XXX.i.131**) u App. ~iv. **12.5.1958** fil-kaw\a ***Testaferrata Boni`i vs Testaferrata Boni`i*** (Kollez. Vol: **XLII.i.287**)

[15] Kollez. Vol: **LI.i.325**

[16] App. ~iv. **5.10. 1998** fil-kaw\a fl-ismijiet ***J. Camileri vs L. Mallia*** (Kollez. Vol: **LXXXII.ii.315**) [a' msemmija

ja]ti g]al dik id-de`i\joni. Me]uda f'dan id-dawl, il-kontro-talba tal-im]arrkin f'din il-kaw\a tabilfors tidher kontradittorja mas-sejbien tal-Qorti f'dik is-sentenza, g]aliex timmira li [[ib dikjarazzjoni li r-ra[uni g]at-temm tal-kirja kienet o]ra u g]al kollox differenti;

Illi g]alhekk il-Qorti ssib li, lil hinn minn kull dubju, il-kwestjoni li hija l-mertu tal-kontro-talba tal-lum tittanta tifta] mill-[did vertenza li ng]alqet bis-sentenza li ng]atat f'Di`embru tal-1998, u g]alhekk l-ewwel e``ezzjoni tal-atturi g]at-talba rikonvenzjonali tidher mist]oqqa;

G]al dawn ir-ra[unijiet, il-Qorti qeg]da taqta' u tidde`iedi billi:

Filwaqt li **tilqa' l-ewwel e``ezzjoni tal-atturi g]all-kontro-talba tal-im]arrkin** dwar l-*exceptio rei judicatae*, te]les lill-istess atturi rikonvenuti milli jibqg]u i\jed fil-kaw\a dwar dik il-kontro-talba, bl-ispejje\ kontra l-im]arrkin rikonvenjenti mi\\ew[in Falzon;

u **tordna** li l-kaw\a tissokta bis-smig] tal-provi dwar l-azzjoni mressqa mill-atturi mi\\ew[in Galea

Moqrija

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
7 ta' Frar, 2002

Charles Falzon,
Deputat Re[istratur,

7 ta’ Frar, 2002